

מועדים לשעחה תשכ"ב

Festival Stamps 5722-1961

17

ה ש י ר ו ת ה ב ו ל א י
 תל אביב-יפו • ירושלים • חיפה
PHILATELIC SERVICES
 JERUSALEM • ISRAEL

בולי מועדים לשמחה תשכ"ב מוקדשים לשלושה מגיבורי ישראל: שמשון, יהודה המכבי ובר-כוכבא. שמשון בן מנוח ממטה דן נמנה עם הגיבורים הידועים בשם „שופטים“, שקמו לישראל בתקופה שלפני המלוכה להילחם בעמים השכנים, אשר הפילו את פחדם על שבטי ישראל המתנחלים בארצם. באותה שעה גבר לחצם של הפלשתים, פולשים מאיי הים התיכון, שנאחזו בשפלת החוף. לידתו של שמשון הגיבור היתה – כמסופר בספר שופטים – על פי בשורה, שנתבשרה אמו העקרה מפי מלאך אלהים, ולפי הוראת המבשר נועד שמשון להיות נזיר אלהים ולא לגלח שער ראשו, „והוא יחל להושיע את ישראל מיד פלשתים“. כשגדל הנער, היה יורד פעם בפעם לשדות הפלשתים ולעריהם, עושה בהם שפטים בתחבולות ערמה ובכוחו העל-אנושי ונעלם מעיניהם. אף בשעה שהסגירוהו בני יהודה בידי רופיו, גבר יחידי על אלף איש. בסופו נלכד באהבתה של דלילה הפלשתית, שטמנה לו פח, ובפיתויי אהבה הוציאה מפיו את סוד גבורתו: „אם גולחתי – וסר ממני כוחי וחליתי והייתי כאחד האדם“. כשנרדם בחיקה, גילחה את ראשו ומסרה אותו בידי הפלשתים, ואלה ניקרו את עיניו ושמוהו במאסר. כשחגגו הפלשתים את ניצחונם, הביאו את הגיבור השבוי למקדש דגון אלהים לשחק בו. כאן נקם שמשון את נקמת חרפתו. בתפילה אחרונה לאלהים, „זכרני נא וחזקני אך הפעם הזה!“ ובקריאת נקם „תמות נפשי עם פלשתים!“ מוטט את עמודי הבית והפיל את הבניין על המוני אויביו. „ויהיו המתים אשר המית כמותו רבים מאשר המית רחייו“.

Shimon Bar Kochba, "son of the 'star'", was the hero of the War of Liberation which the people of Israel fought against the rule of Hadrian, Emperor of Rome. This revolt which took place in the year 132 C.E. sixty years after the destruction of the Second Temple, was one of the most serious and protracted in the history of the Roman Empire. Bar Kochba's origins are shrouded in mystery. He appeared suddenly as a redeemer to give meaning to his people's yearnings for freedom from the oppressive yoke of Rome. He gathered together an army; he prepared arms and equipment; he built strongholds and underground lines of communication. Bar Kochba's success against the Romans led to his proclamation as "Prince of Israel". This title has been found inscribed on coins struck during that period and also on the many Hebrew and Aramaic letters written by Bar Kochba to his military commanders and to civilian leaders.

The revolt against the Roman legions lasted more than two years. Coins of the period bear the inscription: "Year I" or Year II" of the "Liberation" or "Redemption of Israel".

Recent excavations of caves in the Judean desert, where Bar Kochba is believed to have trained his army, have unearthed numerous papyrus documents and letters, as well as many other artifacts. These all offer concrete testimony of the brilliance of Bar Kochba's leadership and of the heroism of his soldiers.

The venerable Rabbi Akiva was the spiritual leader of the revolt. He fervently believed in the messianic qualities of the young commander, hailing him as the promised "Star out of Jacob" of Balaam's prophecy. Bar Kochba and his dwindling handful of followers could not hope to withstand the superior might of the Roman legions. Greatly increased Roman forces, led by Julius Severus, the famous Roman general of the time, eventually suppressed the rebellion. Bar Kochba met his death at Betar, in the Jerusalem hills, the last stronghold to fall.

יהודה המכבי היה בנו השלישי של מתתיהו החשמונאי ממשפחת כהנים, שישבה במודיעין שבמב. הרי יהודה בימי גזרות השמד מטעם אנטיוכוס אפיפאנס ממלכי בית סלווקוס היוונים, שמלכו בסוריה וכבשו את ארץ יהודה. הגזרות הקשות היו מכוונות ליוון את עם יהודה, כדרך שנתיוונו עמים כבושים אחרים, ולהבטיח על ידי כך את שעבודם לבית סלווקוס. נאסר לימוד התורה וקיום המצוות, עונשי מוות בוצעו במי שמל את בנו, העבודה בבית המקדש הוחלפה בפולחן אלילים, וחוגים של יהודים מתיוונים מבעלי ההשפעה בירושלים שיתפו פעולה עם הכובשים, ועל ידי כך תפסו את השלטון הפנימי בציבור היהודי.

מתתיהו הכהן עם חמשת בניו התייצבו בראש קבוצת מורדים, שקינאו את קנאת המקדש והתורה, ובהתנפלויות מן המארב חיבלו בחילות הנכרים ובעוזריהם. בסוף ימיו של מתתיהו ואחר מותו עמד יהודה בראש המורדים ועבר מלחמה פרטיזנית למלחמה גלויה. הוא היה גיבור ללא חת, ועל אומץ לבו נאמר בספר החשמונאים: „וידמה לאריה במעשיו וככפיר שואג לטרף“. אחר ארבעה ניצחונות על כוחות צבא סדיר ומאומן של האויב (בסביבות שכם, בבית-חורון, בעמאוס ובבית-צור, בשנות 167-165 לפני סה"נ) נכנס לירושלים, פינה את המקדש מן הפולחן היווני וכוון את האוטונומיה הפנימית והחירות התרבותית-הדתית, וחג החנוכה נקבע לדורות לזכר הניצחון.

יהודה לא הסתפק בניצחון החלקי והוסיף להילחם במצביאי חילות היוונים-הסוריים. אחר ניצחונו האחרון (בחדשה בשנת 161) הפתיעו אותו האויבים בחיל כבד בראשותו של בקכידס, מן המצביאים הסוריים המעולים, ובקרב כבד ליד אלעשה הוכה חיל יהודה, והמצביא הגיבור נפל מת. דבריו לפני הקרב האחרון היו: „חלילה לנו לנוס, ואם קרב יומנו – נמות כגיבורים ואל נעטה חרפה על כבודנו“.

Yehuda Maccabi was the third son of the priest Mattathias, the Hasmonean, who with his five stalwart sons raised the banner of revolt against the Syrian despot, Antiochus IV. A fanatic Hellenist, Antiochus had forbidden — on pain of death — the observance of all Jewish practices in the province of Judea. The Temple in Jerusalem had been converted into a sanctuary to Zeus and pagan altars erected throughout the country. These harsh measures sparked off a rebellion which was kindled by the aged priest Mattathias of the village of Modiin, near Jerusalem.

Refusing to accept the Emperor's decree, Mattathias and his sons fled to the mountains. From their hiding-place in the hills they carried out a guerilla war against the Syrian soldiers. Many villagers joined the rebels, all determined to resist to the end the excesses of the pagans. After his death, the mantle of Mattathias fell upon his son Yehuda, the "Hammer", who became leader of the insurgents. He was an undaunted fighter who did not hesitate to come out in open warfare against the enemy. Yehuda has been likened to a "lion in his deeds and as a young lion roaring for its prey".

Under his leadership the struggle for religious freedom broadened into a battle for political independence. Yehuda eventually succeeded in leading his band of rebels into Jerusalem. He destroyed the pagan altars, purified the Temple and rededicated it to the God of Israel. The Festival of Hanukkah marks the anniversary of this restoration.

Yehuda continued to struggle for liberation from the Seleucid despot; but in 161 B.C., the enemy, heavily re-inforced, launched an attack on the rebel forces. At Elasa, Yehuda Maccabi was killed after calling to his followers, "to die like heroes".

אחת המערות במדבר יהודה שם היה ריכוז צבאו של בר כוכבא.

ONE OF THE RECENTLY RE-DISCOVERED CAVES IN THE JUDEAN DESERT WHERE BAR KOCHBA CONCENTRATED HIS FIGHTERS.

סביבת אשקלון - שם שמשון הלחם בפלישתים.

THE FIELDS NEAR ASHQELON WHERE SAMSON ROUTED THE PHILISTINES.

מודיעין - שרידי קבר החשמונאים.

MODIIN - REMNANTS OF THE HASMONEAN MAUSOLEUM WHERE YEHUDA MACCABI WAS BURIED.

שמעון בר־כוכבא הוא כינויו של שמעון בן כוזיבא (נכתב גם „בן כוסבא“) הגיבור, שהיה מנהיגה של מלחמת השחרור הראשונה שקמה בישראל אחרי חורבן הבית השני. הכינוי בא לו עם שם הכתוב „דרך כוכב מיעקב“ (במדבר כד, יז), שדרשו אותו חכמים על בן כוזיבא. מלחמת השחרור פרצה 62 שנה אחר חורבן הבית השני (בשנת 132 לסה״נ). בר־כוכבא ארגן צבא, כנראה במערות מדבר יהודה, אימן אותו, הכין נשק וציוד, כונן ביצורים ודרכי תחבורה תת־קרקעיים, וכשפרצה המלחמה, הוכרז לנשיא ישראל. תואר זה טבוע במטבעות הרבים שנשתמרו מאותו זמן וגם במכתבים העבריים והארמיים, שנתגלו במדבר יהודה בזמן האחרון, מכתבים הכתובים בעצם ידו או בפקודתו והמיועדים למפקדים או לממונים אזרחיים הכפופים לו.

מלחמתו של בר־כוכבא בצבאות הרומיים ונשיאותו על ישראל נמשכו למעלה משנתיים (עד שנת 135 לסה״נ), ועל מטבעותיו טבועים תאריכים „שנה א“ ו„שנה ב“, „לגאולת ישראל“ או „לחרות ישראל“.

בין חכמי ישראל היו שהתנגדו לו, משום שפקקו בכושרה של השעה למרידה במלכות הרשעה וחששו לתוצאות החמורות, שאמנם לא איחרו לבוא. אחרים לעומתם, ובראשם גדול חכמי הדור, התנא רבי עקיבא תמכו בו בהתלהבות ובמסירות, ואף הכריזו עליו בפה מלא: „זהו המלך המשיח!“ מסורת התלמוד מספרת מעשים מופלאים על גבורתו של בר־כוכבא ועל קפידתו היתרה בבחירת אנשי חיל גיבורים ואמיצים לצבאו. המלחמה נסתיימה בכישלון מחמת כוחו העודף לאין ערוך של האויב, ששונאי היהודים בארץ סייעו לו. בקרב האחרון בביתר, שממערב לירושלים, נפל בר־כוכבא.

This year's Festival Stamps are dedicated to three of Israel's heroes: Samson, Yehuda Maccabi and Bar Kochba.

Samson, son of Manoach, was the last of the Twelve Judges who led the tribes of Israel in the period after the death of Joshua and until the establishment of the Kingdom of Israel.

His birth was announced to his parents by the Angel of the Lord, who directed that the son to be born to them should be reared as a Nazirite: he was never to allow his hair to be shorn nor to drink wine or strong drink. According to these tidings Samson was destined to "begin to deliver Israel out of the hands of the Philistines". (Judges 13:5).

Tradition delights in the thrilling victories of the lone giant Samson against the powerful Philistine hordes who were afflicting the tribes of Israel at that time. It is told that Samson slew his enemies by the thousand; he carried the gates of their cities for miles on his back; he was as fantastic in his subtle stratagems as in his superhuman strength.

Samson was entrapped finally by the wiles of Delilah the Philistine woman, who succeeded in wheedling from him the secret of his strength. "If I be shaven, then my strength will go from me, and I shall become weak and be like any other man". (Judges 16:17).

Once his hair was shorn, Samson was powerless against the Philistines who blinded and imprisoned him. The Philistines, glorying in their victory, brought Samson to the temple of the god Dagon. They tied him to the pillars of the temple, "to make sport of him". After a passionate plea to God, Samson's strength returned once more. He bowed himself with all his might, bringing the roof of the temple down on the revelling Philistines. And the "dead which he slew at his death were more than they which he slew in his life." (Judges 16:30).

הצייר

הצייר אליהו ורדימון נולד לפני 49 שנה בסטניסלבוב (גליציה), חונך ולמד בדרזדן (גרמניה) והשתלם באקדמיה לאמנות שם; הוא עלה ארצה ב-1934. שטח פעולתו כאדריכל רחב: תכנון בית-כנסת, בית גנים ומוזיאון. אך בעקר בולטת עבודתו בהקמת תערוכות וביניהן התערוכה הישראלית „האטום לצרכי שלום“, „תערוכת הנשק“ (בית-דגון) ועוד.

כן השתתף בתערוכות בין-לאומיות בארצות הברית, צרפת, מכסיקו, איטליה, קניה, וכו'.

רעיון בול הבעש"ט נולד מתוך „תערוכות החסידות“, שהתקימה בבית הסופר תל אביב בספטמבר 1960, ותוכננה על ידי הצייר.

THE ARTIST

Eliahu Vardimon was born in Stanislavov, (Poland). He was brought up in Dresden, (Germany), where he studied at the Academy for Creative Arts; he came to Israel in 1934.

Mr. Vardimon is an exhibition architect, with great experience in this branch of work in Israel as well as overseas countries - U.S.A., France, Italy, Mexico and Kenya among them. The Baal Shem Tov stamp is the first stamp Mr. Vardimon has designed for the Israel Posts.

בית המדרש במז'יבוז'
THE SYNAGOGUE AT
MEDZIBOZH

בולי מועדים לשמחה צוירו ע"י א. קלדרון, רמת גן

THE DESIGNER OF THE FESTIVAL STAMPS IS A. CALDERON, RAMAT GAN